

# Mediterrán és latin perspektívák

A Stratégiakutató Intézet jelentette meg *Mediterrán perspektívák* címmel, Garaczi Imre és Kalmár Zoltán szerkesztésében azt a tanulmánykötetet, ami Szilágyi István a Pannon Egyetem nemzetközi tanulmányok szakának alapító professzora munkássága előtt tiszteleg.

„Ez a kiadvány pályatársai, barátai és tisztelői részéről köszöntés kíván lenni Szilágyi István professzornak, a Pécsi Tudományegyetem tanárának és az MTA doktorának 65. születésnapja alkalmából. Olyan résztvevője ő a magyar tudományos életnek, aki az elmúlt évtizedekben méltán vívott ki magának elismerést nem csupán a hazai, hanem a külföldi kollégák körében is. A Szegeden jogászként végzett, a kutatói pályán pedig a politológia és a történettudomány felé forduló szakember érdeklődése a Földközi-tenger térségére, az Ibériai-félszigetre, tágabb értelemben pedig a hispán világra irányult. Oktatói, tudományos szervezői, intézményvezetői tevékenysége évtizedeken át a veszprémi Pannon Egyetemhez kötötte, ahonnan 2010-ben Pécsre tette át a székhelyét. E három súlypont (a szegedi, a veszprémi és a pécsi egyetemek) hasonló érdeklődésű oktatóinak és kutatóinak szoros együttműködése a Mediterrán Világ Symposium elnevezésű konferenciasorozat keretében éppen az ő kezdeményezésére indulhatott meg, s az általa útjára indított *Mediterrán Világ* című társadalomtudományi folyóirat pedig mind a mai napig publikációs lehetősé-

get és szakmai bázist biztosít a kutatók számára.

A kötetben közölt tanulmányok Szilágyi professzor úr mediterrán érdeklődésének széles spektrumát reprezentálják. A Balkán, a „déli part”, a mediterrán Európa és Latin-Amerika történetének, jelenének egy-egy momentuma jelenik meg e lapokon. A tanulmányokat ennek megfelelően rendeztük sorrendbe.”

A veszprémi kollégák közül, Kalmár Zoltán nagyon aktuális témát választott, amikor az Iszlám állam államszervezetét vázolja fel. Az úgynevezett kalifátus kikiáltásától kezdve, végig elemzi a névváltoztatásokon keresztül, a vezetői struktúráján át, a finanszírozási, a szociális és az oktatási rendszerét ennek a totalitárius, terjeszkedő és hegemon szervezetnek. Eredetileg, Iszlám állam Irakban (ISI) nevet viselő csoport, kiterjesztette befolyását, Szíria egy részére is és ezért felvette az Iraki és Levantei Iszlám állam nevet (ISIL). Mivel, a Levante kifejezés nem csak Szíriát, hanem egy annál nagyobb kiterjedésű Kelet-Mediterrán térséget is jelölhet, ezért hogy a tévedéseket elkerüljék, az Iraki és Szíriai Iszlám állam (ISIS) elnevezést kezdték használni. Ezt rövidítették le Iszlám államra (IS), ezt azonban a világ legtöbb országában elfogadhatatlannak tartják és elutasítják, ezért az Iszlám állam létrejöttét és névhasználatát tagadó muszlimok, a szervezet teljes arab nevének rövidítését a Daist használják, amiben explicit módon nem jelenik meg az isz-

lám kifejezés. Érdekes, hogy az Egyesült Államokban a demokraták, az ISIL, a republikánusok az ISIS elnevezést használják. A cikk térkép és ábra mellékletet is tartalmaz.

A másik veszprémi kolléga, Szent-Varga Mónika a migrációval foglalkozik, Oda vagy vissza című cikkében. Ezúttal, a Közép és Kelet-Európai migránsok helyzetét elemzi Spanyolországban. Kitér a különböző nemzetiségű bevándorlókra, különös tekintettel az országban élő külföldiek legnépesebb csoportját kitevő románokra, és természetesen a magyarokra is. Érdekessége a Spanyolországban kialakult cigányság képnek, hogy még a 21. század elején a cigánysághoz a románságot kapcsolják, addig a 20. század elején a cigányság és a magyarság számított a spanyol nyelvben szinonimának.

A harmadik veszprémi szerző: Garaczi Imre, ezúttal sem tagadja meg önmagát, Idő és Büntudat címmel közöl egy metafizológiai esszét.

A gazdag tartalmú kötetből felkelte figyelmemet Molnár Anna tanulmánya is, aki Az olasz politika viharai címmel korábbi monográfiáját folytatja. (ld. Irodalomjegyzék!) Ugyancsak aktuális témát dolgoz fel Harsányi Iván professzor, Királycsere Spanyolhonban című írása, éppúgy, mint Gazdik Gyula elemzése, a 2013-as izraeli parlamenti választásokról.

A kötet a pécsi iskola szerzőit is bemutatja, így Fischer Ferenc professor hosszú című írásában, többek kö-

zött Latin-Amerika helyzetét elemzi a 21. század eleji globális geopolitikai sakkjárában. Míg a kötet első tanulmányát Pap Norbert írta, aki a Balkán és a Mediterraneum kutatását elemzi a magyar geográfia „nagy” korszakában. Szilágyi professzor kedvéért, egy spanyol nyelvű tanulmány is szerepel a kötetben, a téma természetesen Latin-Amerika.

A kötet, kifejezetten szép borítója csábítja az olvasót a Mediterraneumba, de a benne rejlő izgalmas tanulmányok is kedvet csinálhatnak a téma tanulmányozására. Nehéz dolga volt a könyvtárosnak, hogy besorolja a kötetet, ami nem is igazán sikerült, hiszen valami oknál fogva Kis-Ázsiát is bevették a kulcsszavak közé. A kötetben, a Balkán, Bosznia-Hercegovina, Görögország, Algéria, Irak és Szíria, Izrael, Argentína, Spanyolország, Olaszország és általában Latin-Amerika szerepel, speciel Kis-Ázsia, vagyis Törökország hiányzik. Úgy tűnik, igény lenne rá, amit a mai politikai válság és a kurdkérdés megoldatlansága ma is indokol.

**AGG ZOLTÁN**

### **Irodalom**

Ferwagner Péter Ákos, Kalmár Zoltán (szerk.): Az átmenet egyensúlya: Szilágyi István 60 éves. 418 p. Budapest: Áron Kiadó, 2010.

Molnár Anna: Olaszország története a második köztársaság idején, Budapest: Áron Kiadó, 2011.